

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive research) ประเภทการศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Correlation study) คือ ความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กรด้านจิตใจ ด้านการคงอยู่กับองค์กรและด้านบรรทัดฐาน และคุณภาพชีวิตการทำงาน กับพฤติกรรมการเป็นสมาชิกของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลรัฐ กรุงเทพมหานคร ตลอดจนศึกษาดัชนีตัวแปรที่สามารถร่วมกันพยากรณ์พฤติกรรมการเป็นสมาชิกขององค์กรของพยาบาลวิชาชีพ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ คือ พยาบาลวิชาชีพระดับปฏิบัติการที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลของรัฐ เขตกรุงเทพมหานคร ที่อยู่ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ทบวงมหาวิทยาลัย กระทรวงกลาโหม กรุงเทพมหานคร และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งมีจำนวนโรงพยาบาลทั้งหมด 13 โรงพยาบาล

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling) ดังนี้

1. สุ่มจำนวนโรงพยาบาลวิชาชีพระดับปฏิบัติการในโรงพยาบาลของรัฐ ที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร จากฝ่ายการพยาบาล (2544) ทั้ง 13 โรงพยาบาล พบว่ามีจำนวนพยาบาลวิชาชีพระดับปฏิบัติการทั้งสิ้น 8,048 คน
2. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยคำนวณจากสูตรของ Taro Yamane (1973: 727) ที่ระดับความเชื่อมั่น .95

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2} = \frac{8,048}{1 + 8,048 (.05)(.05)} = 381$$

เมื่อระดับความมีนัยสำคัญเป็น .05 ($\alpha = .05$)

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ขนาดความคลาดเคลื่อนที่จะยอมรับได้ (5%)

ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ได้ คือ พยาบาลวิชาชีพระดับปฏิบัติการ โรงพยาบาลรัฐ กรุงเทพมหานคร จำนวน 381 คน

3. เลือกโรงพยาบาลที่เป็นตัวอย่าง โดยจำแนกโรงพยาบาลเป็น 5 กลุ่ม ตามสังกัด คือ กระทรวงสาธารณสุข ทบวงมหาวิทยาลัย กระทรวงกลาโหม กรุงเทพมหานคร และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จากนั้นจึงสุ่มโรงพยาบาลในสังกัดโดยสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ด้วยวิธีการจับฉลาก ใช้อัตราส่วน 1 : 2 ในกรณีที่มีโรงพยาบาล 2 แห่ง ใช้อัตราส่วน 2 : 3 ในกรณีที่มีโรงพยาบาล 3 แห่ง และกรณีที่มีแห่งเดียว กำหนดให้โรงพยาบาลนั้นเป็นตัวอย่าง

4. หากกลุ่มตัวอย่างพยาบาลวิชาชีพแต่ละโรงพยาบาลที่สุ่มได้ โดยวิธีคำนวณตามสัดส่วนประชากรในแต่ละโรงพยาบาล ในกรณีที่มีคำนวณแล้วได้กลุ่มตัวอย่างในโรงพยาบาลน้อยกว่า 30 คน ได้ปรับเพิ่มกลุ่มตัวอย่างให้เป็น 30 คน เพื่อให้สามารถเป็นตัวแทนของประชากรได้ จากนั้นจึงคำนวณสัดส่วนประชากรจากโรงพยาบาลที่เหลือ

5. เลือกกลุ่มตัวอย่างพยาบาลวิชาชีพจากแต่ละโรงพยาบาล ในทุกแผนกที่ให้ บริการพยาบาลแก่ผู้ป่วย คือ แผนกศัลยกรรม แผนกอายุรกรรม แผนกสูติรีเวชกรรม แผนกกุมารเวชกรรม แผนกออโรโธปิดิกส์ แผนกตา หู คอ จมูก หอผู้ป่วยหนัก หอผู้ป่วยพิเศษ และห้องฉุกเฉิน คำนวณกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของโรงพยาบาลในแต่ละแผนก เลือกหอผู้ป่วยในแต่ละแผนกด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยวิธีการจับฉลาก และหัวหน้าหอผู้ป่วยที่ถูกเลือก เลือกกลุ่มตัวอย่างพยาบาลวิชาชีพ โดยการจับฉลากรายชื่อของพยาบาลวิชาชีพระดับปฏิบัติการในหอผู้ป่วยที่สุ่มได้ ให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างครบตามจำนวนที่ต้องการ ดังรายการที่แสดงไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลรัฐ จำแนกตามสังกัดและ
โรงพยาบาล

สังกัด	โรงพยาบาล	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง	
			ที่กำหนดไว้ (คน)	ที่สมัครเข้า (คน)
กระทรวงสาธารณสุข	ราชวิถี	586	-	-
	นพรัตนราชธานี	290	30	29
	เลิดสิน	242	30	30
กระทรวงกลาโหม	พระมงกุฎเกล้า	643	63	57
	ภูมิพลอดุลยเดช	527	-	-
	สมเด็จพระปิ่นเกล้า	186	30	30
ทบวงมหาวิทยาลัย	ศิริราช	2,206	-	-
	รามธิบดี	933	93	86
กรุงเทพมหานคร	วิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานคร และวชิรพยาบาล	851	-	-
	เจริญกรุงประชารักษ์	276	-	-
	กลาง	320	32	32
	ตากสิน	259	30	30
	สำนักงานตำรวจ แห่งชาติ	ตำรวจ	729	73
	รวม	8,048	381	369

มาตรการคุ้มครองด้านจริยธรรม

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดมาตรการการป้องกันผลกระทบด้านจริยธรรมที่อาจเกิดขึ้นกับผู้ตอบแบบสอบถามและผู้บริหารโรงพยาบาลรัฐดังนี้

1. การป้องกันการละเมิดสิทธิของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 ผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน สมควรใจตอบแบบสอบถาม ด้วยความอิสระโดยไม่มีการบังคับ

1.2 ผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน ได้รับการชี้แจง วัตถุประสงค์ และประโยชน์ของการวิจัย

1.3 ผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน มีอิสระเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น ในการตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง

1.4 ผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน จะไม่ได้รับอันตรายทั้งทางร่างกาย จิตใจ ในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ เนื่องจากได้รับการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว

1.5 ผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน ได้รับการชี้แจงว่ามีสิทธิที่จะยุติการวิจัยเมื่อใดก็ได้ และไม่มีผลต่อการปฏิบัติงาน

2. การทำให้เกิดความยุติธรรมแก่ผู้ตอบแบบสอบถาม

2.1 ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย ทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับการเลือกเท่าๆกัน ตามระเบียบวิธีการวิจัย

3. การรักษาความลับของผู้ตอบแบบสอบถาม

3.1 ในการตอบแบบสอบถามผู้ตอบแบบสอบถามไม่ต้องระบุชื่อ นามสกุล

3.2 ในการคิดคำนวณคะแนนเฉลี่ยจะนำความคิดเห็นมารวมกัน และเสนอเป็นภาพรวมจะไม่ทราบว่ามีใครคิดอย่างไร เป็นรายบุคคล

3.3 ผู้วิจัยจะเก็บแบบสอบถามไว้เป็นความลับ เมื่อสิ้นสุดการทำวิจัยจะทำลายแบบสอบถาม

4. การป้องกันผลกระทบทางลบต่อภาพลักษณ์ของโรงพยาบาลรัฐและความรู้สึกของผู้บริหาร

4.1 การวิจัยได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการวิจัยของโรงพยาบาลที่เก็บข้อมูล

4.2 คำตอบที่ได้รับจะถูกนำไปใช้ในการวิเคราะห์ทางสถิติ และแปรข้อมูล จะไม่มีการอ้างอิงถึงตัวบุคคล และ โรงพยาบาลรัฐที่ผู้ตอบแบบสอบถามสังกัดอยู่ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น

4.3 การรายงานผลการวิจัย ผู้วิจัยจะเสนอเป็นภาพรวมเท่านั้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมี 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลของรัฐ รวม 6 ข้อ ประกอบด้วยอายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน สังกัด และแผนกที่ปฏิบัติงาน ลักษณะข้อคำถามมีทั้งปลายเปิดและให้เลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กรพยาบาล ที่สร้างขึ้นตามแนวคิดของ Allen and Meyer (1990) โดยปรับปรุงจากแบบสอบถามของ Allen and Meyer (1990) และ Meyer, Allen, and Smith (1993) ซึ่งวัดความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร 3 ด้าน ประกอบด้วยข้อคำถาม 40 ข้อ ดังนี้

ความยึดมั่นผูกพันด้านจิตใจ	จำนวน 14 ข้อ (ข้อ 1 - 14)
ความยึดมั่นผูกพันด้านการคงอยู่กับองค์กร	จำนวน 12 ข้อ (ข้อ 15 - 26)
ความยึดมั่นผูกพันด้านบรรทัดฐาน	จำนวน 14 ข้อ (ข้อ 27 - 40)

ลักษณะแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และเห็นด้วยน้อยที่สุด โดยแบ่งลักษณะข้อคำถามเป็น 2 ประเภท คือ

ข้อคำถามที่เป็นข้อความเชิงรับ จำนวน 31 ข้อ

(ข้อ 1, 2, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 17, 18, 21, 22, 23, 24, 26, 27, 29, 30, 31, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40)

ข้อคำถามที่เป็นข้อความเชิงปฏิเสธ จำนวน 9 ข้อ

(ข้อ 3, 5, 14, 16, 19, 20, 25, 28, 32)

มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ คือ

	ข้อความเชิงรับ	ข้อความเชิงปฏิเสธ
เห็นด้วยมากที่สุด	ให้ 5 คะแนน	ให้ 1 คะแนน
เห็นด้วยมาก	ให้ 4 คะแนน	ให้ 2 คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	ให้ 3 คะแนน	ให้ 3 คะแนน
เห็นด้วยน้อย	ให้ 2 คะแนน	ให้ 4 คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน	ให้ 5 คะแนน

ผู้วิจัยได้แบ่งเกณฑ์การแปลผลความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กรออกเป็น 5 ระดับ คือ ระดับต่ำมาก ระดับต่ำ ระดับปานกลาง ระดับสูง ระดับสูงมาก โดยใช้หลักการแปลผลค่าเฉลี่ยในการให้ความหมายความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร ดังนี้ (ประคอง กรวรรณสูตร, 2538: 117)

คะแนน	การแปลคะแนน
4.50 – 5.00	ความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กรอยู่ในระดับสูงมาก
3.50 – 4.49	ความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กรอยู่ในระดับสูง
2.50 – 3.49	ความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กรอยู่ในระดับปานกลาง
1.50 – 2.49	ความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กรอยู่ในระดับต่ำ
1.00 – 1.49	ความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กรอยู่ในระดับต่ำมาก

ตอนที่ 3 แบบสอบถามคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ ที่สร้างขึ้นตามแนวคิดของ Walton (1974) และปรับจาก จุฑาทวี กลิ่นเฟื่อง (2543) ตัวบ่งชี้คุณภาพชีวิตการทำงานมี 8 ด้าน ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 53 ข้อ ดังนี้

ค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม	จำนวน 6 ข้อ (ข้อ 1- 6)
สภาพแวดล้อมที่มีความปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ	จำนวน 7 ข้อ (ข้อ 7 -13)
การพัฒนาศักยภาพของผู้ปฏิบัติงาน	จำนวน 7 ข้อ (ข้อ14 –20)
ความก้าวหน้าและมั่นคงในงาน	จำนวน 7 ข้อ (ข้อ 21 -27)
บูรณาการทางสังคม	จำนวน 7 ข้อ (ข้อ 28 –34)
การรักษาสิทธิส่วนบุคคล	จำนวน 7 ข้อ (ข้อ 35 - 41)
ความสมดุลในการดำรงชีวิต	จำนวน 7 ข้อ (ข้อ 42 – 48)
ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสังคมสังคม	จำนวน 5 ข้อ (ข้อ 49 – 53)

ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และเห็นด้วยน้อยที่สุด โดยแบ่งลักษณะข้อคำถามเป็น 2 ประเภท คือ

ข้อคำถามที่เป็นข้อความเชิงรับ จำนวน 50 ข้อ

(ข้อ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51)

ข้อคำถามที่เป็นข้อความเชิงปฏิเสธ จำนวน 3 ข้อ

(ข้อ 38, 52, 53)

มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ คือ

	ข้อความเชิงรับ	ข้อความเชิงปฏิเสธ
เห็นด้วยมากที่สุด	ให้ 5 คะแนน	ให้ 1 คะแนน
เห็นด้วยมาก	ให้ 4 คะแนน	ให้ 2 คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	ให้ 3 คะแนน	ให้ 3 คะแนน
เห็นด้วยน้อย	ให้ 2 คะแนน	ให้ 4 คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน	ให้ 5 คะแนน

ผู้วิจัยได้แบ่งเกณฑ์การแปลผลคุณภาพชีวิตการทำงานออกเป็น 5 ระดับ คือ ระดับควรปรับปรุง ระดับพอใช้ ระดับปานกลาง ระดับดี ระดับดีมาก โดยใช้หลักการแปลผลค่าเฉลี่ยในการให้ความหมายคุณภาพชีวิตการทำงาน ดังนี้ (ประคอง กรวรรณสูตร, 2538: 117)

คะแนน	การแปลคะแนน
4.50 – 5.00	คุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับดีมาก
3.50 – 4.49	คุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับดี
2.50 – 3.49	คุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง
1.50 – 2.49	คุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับต่ำ
1.00 – 1.49	คุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับควรปรับปรุง

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการเป็นสมาชิกขององค์การของพยาบาลวิชาชีพ ที่สร้างขึ้นตามแนวคิดของ Smith, Organ, and Near (1983) และปรับปรุงจากแบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการเป็นสมาชิกขององค์การในงานวิจัยของ Smith, Organ, and Near (1983) และ Organ and Lingl (1995) ซึ่งวัดพฤติกรรมกรรมการเป็นสมาชิกขององค์การ 2 ด้าน ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 42 ข้อ ดังนี้

ด้านการให้ความช่วยเหลือต่อบุคคล	จำนวน 14 ข้อ (ข้อ 1-14)
ด้านการยินยอมปฏิบัติตาม	จำนวน 28 ข้อ (ข้อ 15-42)

ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ สม่่าเสมอ บ่อยครั้ง นานๆครั้ง น้อยครั้ง และไม่เคยปฏิบัติ โดยแบ่งลักษณะข้อคำถามเป็น 2 ประเภท คือ

ข้อคำถามที่เป็นข้อความเชิงรับ จำนวน 31 ข้อ

(ข้อ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 28, 30, 31, 32, 34, 35, 37, 38, 40, 41, 42)

ข้อคำถามที่เป็นข้อความเชิงปฏิเสธ จำนวน 11 ข้อ
(ข้อ 14, 16, 22, 24, 25, 26, 27, 29, 33, 36, 39)

มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ คือ

	ข้อความเชิงรับ	ข้อความเชิงปฏิเสธ
สม่าเสมอ	ให้ 5 คะแนน	ให้ 1 คะแนน
บ่อยครั้ง	ให้ 4 คะแนน	ให้ 2 คะแนน
นานๆ ครั้ง	ให้ 3 คะแนน	ให้ 3 คะแนน
น้อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน	ให้ 4 คะแนน
ไม่เคยปฏิบัติ	ให้ 1 คะแนน	ให้ 5 คะแนน

ผู้วิจัยได้แบ่งเกณฑ์การแปลผลคะแนนพฤติกรรมการเป็นสมาชิกขององค์การ เป็น 5 ระดับ คือ ระดับต่ำมาก ระดับต่ำ ระดับปานกลาง ระดับสูง และระดับสูงมาก มีการให้คะแนนดังนี้ คือ (ประคอง กรวรรณสูตร, 2538: 117)

คะแนน	การแปลคะแนน
4.50 – 5.00	พฤติกรรมการเป็นสมาชิกขององค์การอยู่ในระดับสูงมาก
3.50 – 4.49	พฤติกรรมการเป็นสมาชิกขององค์การอยู่ในระดับสูง
2.50 – 3.49	พฤติกรรมการเป็นสมาชิกขององค์การอยู่ในระดับปานกลาง
1.50 – 2.49	พฤติกรรมการเป็นสมาชิกขององค์การอยู่ในระดับต่ำ
1.00 – 1.49	พฤติกรรมการเป็นสมาชิกขององค์การอยู่ในระดับต่ำมาก

วิธีการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือ มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากตำรา วารสาร วิทยานิพนธ์ งานวิจัยต่างๆ และสภาพการณ์ที่เป็นจริงในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับความยึดมั่นผูกพันต่อองค์การ คุณภาพชีวิตการทำงาน และพฤติกรรมการเป็นสมาชิกขององค์การของพยาบาลวิชาชีพ

2. สร้างแบบสอบถามทั้ง 4 ชุด และนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content validity)

3. หลังจากการปรับปรุงและแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับประชากรที่ศึกษา เพื่อวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม (Reliability)

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้และปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและความเที่ยงของเครื่องมือ มีขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบและแก้ไขเนื้อหา ภาษา หลังจากนั้นได้นำแบบสอบถามพร้อมคำจำกัดความไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 ท่าน คือ

1. ผู้บริหารการพยาบาล จำนวน 3 ท่าน
2. นักวิชาการ จำนวน 3 ท่าน
3. ผู้เชี่ยวชาญในเนื้อหาความยืดหยุ่นผูกพันต่อองค์กร จำนวน 1 ท่าน
4. ผู้เชี่ยวชาญในเนื้อหาคุณภาพชีวิตการทำงาน จำนวน 1 ท่าน
5. ผู้เชี่ยวชาญในเนื้อหาพฤติกรรมกรรมการเป็นสมาชิกขององค์กร จำนวน 1 ท่าน

เพื่อตรวจสอบด้านเนื้อหา ความสอดคล้องกับคำจำกัดความ จำนวนภาษา ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข โดยถือเกณฑ์ความสอดคล้องและการยอมรับของผู้ทรงคุณวุฒิ 8 ใน 9 ท่าน นำมาพิจารณาปรับปรุงเครื่องมือ

จากการรวบรวมข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 9 ท่าน มีจำนวนข้อคำถามที่ต้องปรับปรุงดังนี้

แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ตัดทอนข้อคำถาม	1 ข้อ
แบบสอบถามความยืดหยุ่นผูกพันต่อองค์กร	
ปรับปรุงความชัดเจนของภาษา	19 ข้อ
ตัดทอนข้อคำถามที่ซ้ำซ้อนออก	8 ข้อ
รวมข้อคำถามให้อยู่ในข้อเดียวกัน	2 ข้อ
แบบสอบถามคุณภาพชีวิตการทำงาน	
ปรับปรุงความชัดเจนของภาษา	21 ข้อ
ตัดทอนข้อคำถามที่ซ้ำซ้อนออก	6 ข้อ
แบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการเป็นสมาชิกขององค์กร	
ปรับปรุงความชัดเจนของภาษา	21 ข้อ
ตัดทอนข้อคำถามที่ซ้ำซ้อนออก	5 ข้อ
ตัดทอนข้อคำถามที่ไม่สอดคล้อง	3 ข้อ

ส่วนเกณฑ์ในการให้คะแนนและการแปลคะแนน ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่เห็นด้วยกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ หลังการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและผ่านความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว แบบสอบถามประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล จำนวน 5 ข้อ (เดิม 6 ข้อ)

ตอนที่ 2 ความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร จำนวน 31 ข้อ (เดิม 40 ข้อ) ประกอบด้วย

ด้านจิตใจ	จำนวน 12 ข้อ	(เดิม 14 ข้อ)
ด้านการคงอยู่กับองค์กร	จำนวน 9 ข้อ	(เดิม 12 ข้อ)
ด้านบรรทัดฐาน	จำนวน 10 ข้อ	(เดิม 14 ข้อ)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามคุณภาพชีวิตการทำงาน จำนวน 47 ข้อ (เดิม 53 ข้อ) ประกอบด้วย

ค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม	จำนวน 5 ข้อ	(เดิม 6 ข้อ)
สภาพแวดล้อมที่มีความปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ	จำนวน 7 ข้อ	(เดิม 7 ข้อ)
การพัฒนาศักยภาพของผู้ปฏิบัติงาน	จำนวน 6 ข้อ	(เดิม 7 ข้อ)
ความก้าวหน้าและมั่นคงในงาน	จำนวน 7 ข้อ	(เดิม 7 ข้อ)
บูรณาการทางสังคม	จำนวน 6 ข้อ	(เดิม 7 ข้อ)
การรักษาสิทธิส่วนบุคคล	จำนวน 5 ข้อ	(เดิม 7 ข้อ)
ความสมดุลในการดำรงชีวิต	จำนวน 6 ข้อ	(เดิม 7 ข้อ)
ความเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับสังคมสังคม	จำนวน 5 ข้อ	(เดิม 5 ข้อ)

ตอนที่ 4 พฤติกรรมการเป็นสมาชิกขององค์กร จำนวน 34 ข้อ (เดิม 42 ข้อ) ประกอบด้วย

การให้ความช่วยเหลือต่อบุคคล	จำนวน 11 ข้อ	(เดิม 14 ข้อ)
การยินยอมปฏิบัติตาม	จำนวน 23 ข้อ	(เดิม 28 ข้อ)

2. การหาความเที่ยง (Reliability) นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ จำนวน 30 คน ระหว่างวันที่ 28 มกราคม ถึง 6 กุมภาพันธ์ 2545 แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค ด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/FW Version 9.0 และวิเคราะห์ข้อคำถามเป็นรายข้อ (Item analysis) ด้วยการหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาตัดข้อคำถามที่มีความสอดคล้องกับข้อคำถามอื่นทั้งฉบับน้อย คือ ข้อที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำกว่า .2 และเมื่อตัดออกแล้วค่าจำกัดความที่ใช้ในการวิจัยไม่เปลี่ยนแปลง จากนั้นนำแบบสอบถามไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจริง ดังเสนอในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม

แบบสอบถาม	ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม	
	ทดลองใช้ (n = 30)	เก็บข้อมูลจริง (n = 369)
ความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร	.78	.75
1. ด้านจิตใจ	.88	.82
2. ด้านการคงอยู่กับองค์กร	.81	.75
3. ด้านบรรทัดฐาน	.79	.72
คุณภาพชีวิตการทำงาน	.95	.93
1. ค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม	.83	.82
2. สภาพแวดล้อมที่มีความปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ	.88	.76
3. การพัฒนาศักยภาพของผู้ปฏิบัติงาน	.85	.81
4. ความก้าวหน้าและมั่นคงในงาน	.89	.79
5. บุรณาการทางสังคม	.93	.84
6. การรักษาสีทิสส่วนบุคคล	.78	.81
7. ความสมดุลในการดำรงชีวิต	.79	.78
8. ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสังคมสังคม	.76	.83
พฤติกรรมความเป็นสมาชิกขององค์กร	.90	.89
1. การให้ความช่วยเหลือต่อบุคคล	.86	.83
2. การยินยอมปฏิบัติตาม	.82	.81

แบบสอบถามที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงประกอบด้วย ข้อคำถามจำนวน 106 ข้อ ดังนี้

ตอนที่ 1	ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน 5 ข้อ
ตอนที่ 2	ความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร	จำนวน 27 ข้อ (เดิม 31 ข้อ) ประกอบด้วย
	ด้านจิตใจ	จำนวน 10 ข้อ
	ด้านการคงอยู่กับองค์กร	จำนวน 7 ข้อ
	ด้านบรรทัดฐาน	จำนวน 10 ข้อ
ตอนที่ 3	คุณภาพชีวิตการทำงาน	จำนวน 44 ข้อ (เดิม 47 ข้อ) ประกอบด้วย
	ค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม	จำนวน 4 ข้อ

สภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ	จำนวน	7 ข้อ
การพัฒนาศักยภาพของผู้ปฏิบัติงาน	จำนวน	6 ข้อ
ความก้าวหน้าและมั่นคงในงาน	จำนวน	7 ข้อ
บูรณาการทางสังคม	จำนวน	6 ข้อ
การรักษาสิทธิส่วนบุคคล	จำนวน	5 ข้อ
ความสมดุลในการดำรงชีวิต	จำนวน	4 ข้อ
ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสังคม	จำนวน	5 ข้อ
ตอนที่ 4 พฤติกรรมการเป็นสมาชิกขององค์กร	จำนวน	30 ข้อ (เดิม 34 ข้อ) ประกอบด้วย
การให้ความช่วยเหลือต่อบุคคล	จำนวน	11 ข้อ
การยินยอมปฏิบัติตาม	จำนวน	19 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากคณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลทั้ง 13 แห่ง เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล
2. ส่งหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลไปยังผู้อำนวยการโรงพยาบาลต่างๆ พร้อมโครงร่างการวิจัยและตัวอย่างแบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด
3. เมื่อได้รับอนุญาต ผู้วิจัยเดินทางไปติดต่อเก็บข้อมูลด้วยตนเองทุกโรงพยาบาล ตามวันเวลาที่ได้นัดหมายไว้ ทำการติดต่อประสานงานกับหัวหน้าฝ่ายการแต่ละโรงพยาบาล แนะนำตัวชี้แจงวัตถุประสงค์การศึกษา วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษาในแต่ละโรงพยาบาล และติดต่อประสานงานโดยตรงกับหัวหน้าหอผู้ป่วยหรือผู้ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง ชี้แจงวิธีการเก็บข้อมูล และจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ
4. นัดหมายรับแบบสอบถามคืนภายหลัง 2 อาทิตย์ พร้อมทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลในแบบสอบถามทุกชุด การเก็บรวบรวมข้อมูลจนครบทุกโรงพยาบาลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ใช้ระยะเวลาตั้งแต่ 15 กุมภาพันธ์ 2545 ถึง 25 มีนาคม 2545

ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามแก่กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 381 ชุด ได้รับคืนมาทั้งสิ้น 372 ชุด และข้อมูลในแบบสอบถามมีความสมบูรณ์สามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้จำนวน 369 ชุด คิดเป็นร้อยละ 96.85 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีการทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/FW Version 9.0 ดังมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน และแผนกที่ปฏิบัติงาน โดยใช้สถิติการแจกแจงความถี่ (Frequency) และ ร้อยละ (Percent)

2. วิเคราะห์ข้อมูลความยืดหยุ่นผูกพันต่อองค์กร คุณภาพชีวิตการทำงาน และพฤติกรรมกรมการเป็นสมาชิกขององค์กร โดยการคำนวณค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และประมาณระดับจากค่าเฉลี่ย

3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความยืดหยุ่นผูกพันต่อองค์กรด้านจิตใจ ด้านการคงอยู่กับองค์กร และด้านบรรทัดฐาน และคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ กับ ระดับพฤติกรรมกรมการเป็นสมาชิกขององค์กร โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient, r) และทดสอบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. วิเคราะห์ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ระดับพฤติกรรมกรมการเป็นสมาชิกขององค์กรของพยาบาลวิชาชีพ โดยใช้สมการถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรเป็นขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

4.1 คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์ระหว่างตัวพยากรณ์กับตัวแปรเกณฑ์ โดยใช้สูตรค่าสัมประสิทธิ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient, r) และแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2541: 316)

การแปลผล

เมื่อค่า r เข้าใกล้ 1 (สูงกว่า .90)	มีความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก
เมื่อค่า r เข้าใกล้ 1 (ประมาณ .70 ถึง .90)	มีความสัมพันธ์ในระดับสูง
เมื่อค่า r เข้าใกล้ .50 (ประมาณ .30 ถึง .69)	มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง
เมื่อค่า r เข้าใกล้ .00 (ประมาณ .29 และต่ำกว่า)	มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ
เมื่อค่า r เป็น .00	ไม่มีความสัมพันธ์กัน

ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นบวก หมายความว่า ข้อมูลทั้งสองมีลักษณะเพิ่มหรือลดตามกัน แต่ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นลบ หมายความว่า ข้อมูลทั้งสองมีลักษณะเพิ่มหรือลดตรงกันข้ามกัน

4.2 ทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยการทดสอบ (t-test)

4.3 คำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ โดยทดสอบค่า Overall F-test

4.4 คำนวณค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ (b) ในรูปคะแนนดิบ

4.5 ทดสอบค่า F เพื่อทดสอบว่าค่า ของตัวพยากรณ์แต่ละตัวจะส่งผลต่อตัวแปรเกณฑ์หรือไม่

4.6 หาค่าคงที่ของสมการพยากรณ์

4.7 สร้างสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน